EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 30.5.2012
COM(2012) 321 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Malta 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Malta stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta

{SWD(2012) 321 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Malta 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Malta stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[2],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[3],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta[4]; mõlemaid dokumente koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 COM(2012)321 final
3 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047
4 Nõukogu otsus 2012/238/EL, 26. aprill 2012.

(3) Nõukogu võttis 12. juulil 2011 vastu soovituse Malta 2011. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Malta ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2011–2014) kohta.

(4) Komisjon võttis 23. novembril 2011 vastu teise iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis vastavalt strateegiale „Euroopa 2020” tähistab majanduspoliitika integreeritud eelkoordineerimise teise Euroopa poolaasta algust. 14. veebruaril 2012 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[5] milles ei nimetatud Maltat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 2. märtsil 2012 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.

(6) 2. märtsil 2012 kutsus Euroopa Ülemkogu laiendatud euroala paktiga ühinenud liikmesriike üles esitama õigeaegselt kohustused, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammidesse ja riiklikesse reformikavadesse.

(7) Malta esitas 30. aprillil 2012 oma 2012. aasta stabiilsusprogrammi ajavahemikuks 2012–2015 ja 23. aprillil 2012 oma 2012. aasta riikliku reformikava. Selleks et võtta arvesse kõnealuse kahe dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 alusel 2012. aasta stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal on nõukogu seisukohal, et eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on võrreldes komisjoni prognoositud potentsiaalse majanduskasvuga optimistlik, eriti stabiilsusprogrammi lõpuaastate suhtes. Programmis kirjeldatud eelarvestrateegia eesmärk on pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi kavandatud korrigeerimist 2011. aastal järk-järgult vähendada puudujääki, nii et see jõuaks 2015. aastal 0,3 %-ni SKPst. Programmis kinnitatakse varasemat keskpika perioodi eelarve-eesmärki ehk eelarve struktuurse tasakaalu saavutamist, milleni tahetakse jõuda pärast programmiperioodi lõppu. Keskpika perioodi eesmärk kajastab stabiilsuse ja kasvu pakti eesmärke. On aga oht, et eelarvepuudujääk võib osutuda programmis kavandatust suuremaks. See võib tuleneda: i) oodatust väiksemaks jäänud tuludest, sest makromajanduslik stsenaarium oli pisut liiga optimistlik; ii) jooksvate esmaste kulude ületamisest; ja iii) riigile kuulva lennuliini (Air Malta) käimasolevast restruktureerimisest ja energiatarnija (Enemalta) finantsseisundist. Keskpika perioodi eesmärgi poole kavatsetakse liikuda (ümberarvutatud) eelarve struktuurset tasakaalu[6] arvestades nii, et iga-aastane edasiminek oleks kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud sihtmääraga 0,5 % SKPst. Arvestades komisjoni hinnangu kohaselt eelarve eesmärkides sisalduvaid ühekordseid meetmeid, on edasiminek keskpika perioodi eesmärgi saavutamise suunas pisut kiirem (¾ % SKPst), kuid see jaotub väga ebaühtlaselt: 2012. aastal edasiminekut ei ole, samas kui 2013. aastal on see 1¼ % SKPst. Programmis esitatud

---

5 COM(2012)68 final

6 Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund pärast ühekordsete ja ajutiste meetmete arvessevõtmist, arvutatuna komisjoni talituste poolt ümber programmis esitatud teabe alusel ja ühiselt kokkulepitud metoodikat kasutades.

teabe kohaselt on valitsemissektori kulude kasv kogu programmiperioodi jooksul kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud sihtmääraga, kui võtta arvesse suvakohaseid tulumeetmeid. Eelarve-eesmärkidega seotud riske arvestades võib aga keskpika perioodi eesmärgi saavutamiseks tehtavate kohanduste keskmine tempo jääda aeglasemaks kui vaja. Valitsemissektori koguvõlg, mis ulatus 2011. aastal 72 %-ni SKPst, peaks programmi kohaselt hakkama vähenema ning jõudma 2015. aastaks 65,3 %-ni SKPst (mis on ikka suurem kui kontrollväärtus, mis on 60 % SKPst). Programmis esitatud kavade kohaselt liigub Malta piisavas tempos, et saavutada üleminekuperioodi lõpuks (2015) stabiilsuse ja kasvu paktiga ettenähtud võla vähendamise sihttase, kuid kõnealust hinnangut võib ohustada see, kui võlatase osutub kavandatust kõrgemaks tingituna võimalikust suuremast puudujäägist ja kõrgemast võlakoormuse ja eelarvepositsiooni muutuse näitajast. Malta keskpika perioodi eelarveraamistik ei ole endiselt siduvat laadi, mis näitab, et eelarvepoliitikat planeeritakse suhteliselt lühikeses perspektiivis. Programmis osutatakse, et Malta valitsus kavatseb muuta iga-aastast eelarvemenetlust. Tahetakse muuta tähtaegu ning kasutusele võtta järelevalve- ja parandusmehhanisme hõlmav põhiseadusega ettenähtud eelarveeeskiri , mis on kooskõlas viimase aja muudatustega euroala juhtimise raamistikus.

(9) Malta rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust ohustavad endiselt suured riskid, sest pikemas perspektiivis ületab elanikkonna vananemisega seotud kulutuste suurenemine märgatavalt ELi keskmist. Probleemi süvendab veelgi eakate töötajate, sealhulgas eakate naiste väga tagasihoidlik osalemine tööturul, suhteliselt madal tööturult lahkumise iga ja ennetähtaegselt pensionile jäämise võimaluste kasutamine. Sõltumatu pensionide töörühm esitas 2010. aasta detsembris pensionireformi jätkamise kohta oma ettepanekud, mille hulka kuuluvad pensioniea ja oodatava eluea seostamine ning uute pensionisammaste loomine. Ettepanekuid tuleb arutada sidusrühmadega, kuid valitsus ei ole oma seisukohti veel esitanud. Lisaks ei ole riiklikus reformikavas ette nähtud igakülgset aktiivsena vananemise strateegiat. Tuleb märkida, et Malta on võtnud meetmeid võitluseks deklareerimata töö vastu. Selline töötamine avaldab liigset survet riigi rahanduse jätkusuutlikkusele.

(10) Malta majanduse ümberkorraldamise tagajärjel on tööturul tekkinud tööjõu nõudluse ja töötajate oskuste lahknevus, mida veelgi süvendab vähene kolmanda taseme hariduse omandamine ja suur koolist väljalangevus. Püsivate tulemuste saavutamiseks tuleks jätkata jõupingutusi haridussüsteemi vastavusseviimiseks tööturu vajadustega. Malta peaks 2012. aasta lõpuks esitama strateegia kooli poolelijätmise vähendamiseks. Seni puudub selles valdkonnas teabe kogumise ja selle analüüsimise kõikehõlmav süsteem.

(11) Naiste ja vanemaealiste töötajate Malta tööturul osalemise määr on ikka liiga väike. Malta võtab küll meetmeid naiste tööturule tagasitoomiseks, kuid naiste ja meeste tööhõive erinevus ja lapsevanemaks olemine avaldavad suuremat mõju naistele, kuna puudub taskukohane lastehoid, koolijärgseid lastehoiuasutusi ei ole piisavalt ning liiga vähe kasutatakse peresõbralikku töökorraldust nagu paindlik tööaeg ja kaugtöö.

(12) Malta on üks väheseid liikmesriike, kus veel kasutatakse üldist palkade indekseerimise mehhanismi. Kuigi kõnealune mehhanism sisaldab vahendeid indekseerimise mõju leevendamiseks, kätkeb see siiski palga-hinna spiraali ohtu, eriti kuna indekseerimisel arvestatakse ka importtoodete hindu. See aga võib kahjustada eelkõige tööjõumahukate sektorite konkurentsivõimet. Ametiasutused on probleemi uurinud,

kuid tulemusi ei ole veel avaldatud ning konkreetseid reformiettepanekuid ei ole veel arutatud.

(13) Energiavarustus sõltub Maltal peaaegu täielikult importnaftast ning taastuvaid energiaallikaid kasutatakse endiselt vähe. Kõrge elektri hind võib ohustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimet. Kõrvaldada tuleks ka puudused energiatõhususe valdkonnas. See aitaks saavutada kahte eesmärki – suurendada konkurentsivõimet ning täita energia- ja kliimaeesmärgid. Nendes valdkondades on juba tehtud algatusi. Nii näiteks toetatakse päikeseenergia tootmist ja tuuleparkide arendamist, elektriühenduse loomist Sitsiiliaga ning kütusesäästlike autode kasutuselevõttu. Esialgu on aga veel liiga vara hinnata kõnealuste algatuste mõju ja nende rakendamist tuleb tähelepanelikult jälgida.

(14) Malta majanduse suurusega võrreldes on Malta pangandussüsteem väga suur. Selle varade kogumaksumus on ligikaudu 800 % SKPst. Sektori suuruse tõttu võivad finantsstabiilsuse häired avaldada riigi majandusele ebaproportsionaalselt suurt mõju. Üleilmne majanduslangus süvendas halbade laenude arvu, kuid pankade kapitalireserve ei ole suurendatud. Pankadele avaldab eriti suurt mõju kinnisvaraturg, mille arvele langeb üle poole elanikele antud laenudest. Pangad on haavatavad eriti seetõttu, et kinnisvarahindade langus võib jätkuda, kuid eluruumide pakkumine võib praegu olla suurem kui nõudlus nende järele.

(15) Malta on võtnud mitmeid kohustusi laiendatud euroala pakti raames. Need kohustused ja 2011. aastal võetud kohustuste täitmine on seotud konkurentsivõime suurendamise, tööhõive toetamise ja riigi rahanduse jätkusuutlikumaks muutmisega. Komisjon on hinnanud laiendatud euroala pakti raames võetud kohustuste täitmist. Soovitustes on arvesse võetud kõnealuse hindamise tulemusi.

(16) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Malta majanduspoliitikat. Komisjon hindas 2012. aasta stabiilsusprogrammi ja 2012. aasta riiklikku reformikava. Hindamisel võeti arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Malta eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, andes ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool 1.–6. soovituses.

(17) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu läbi vaadanud Malta 2012. aasta stabiilsusprogrammi ning nõukogu arvamus[7] kajastub eelkõige 1. soovituses,

SOOVITAB Maltal võtta aastatel 2012–2013 järgmisi meetmeid.

1. Tugevdada 2012. aastal eelarvestrateegiat täiendavate alaliste meetmetega, et tagada piisav edasiminek keskpika perioodi eesmärgi saavutamise suunas ja viia eelarvepuudujääk alla 3 % SKPst, ilma ühekordseid meetmeid kasutamata. Jätkata seejärel eelarve konsolideerimist vajalikus tempos, et piisavalt edeneda keskpika perioodi eesmärgi saavutamise suunas, kaasa arvatud kulueesmärgi täitmine, ning võla vähendamise sihttaseme saavutamise suunas, määrates kindlaks konkreetsed meetmed, kuidas toetada eelarvepuudujääki käistelevaid eesmärke alates 2013.

[7] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

aastast ning olla valmis võtma täiendavaid meetmeid kõrvalekallete korral. Hiljemalt 2012. aasta lõpuks rakendada siduv eeskirjapõhine mitmeaastane eelarveraamistik. Parandada maksukohustuste täitmist ja võidelda maksudest kõrvalehoidmise vastu ning vähendada võlgnevusi soodustavaid tegureid seoses ettevõtete maksustamisega.

2. Võtta viivitamata meetmeid, et tagada pensionisüsteemi pikaajaline jätkusuutlikkus. Selleks tuleb i) oluliselt kiirendada pensioniea järkjärgulist tõstmist võrreldes kehtivates õigusaktides sätestatuga, ii) selgelt seostada oodatav eluiga ja seadusjärgne pensioniiga ning iii) soodustada erapensioni kogumist. Võtta meetmeid, mis võimaldavad vanemaealistel töötajatel kauem töötada, ja vähendada ennetähtaegselt pensionile jäämise kavade kasutamist.

3. Tegutseda selle nimel, et vähendada kooli poolelijätmise suurt määra. Jätkata haridussüsteemis jõupingutusi töötajate oskuste kohandamiseks tööturu nõuetega. Edendada taskukohast lastehoidu ja suurendada koolivälise lastehoiuasutuste arvu, et vähendada naiste ja meeste tööhõive erinevust ning vähendada lapsevanemaks olemise mõju naiste tööhõivele.

4. Võtta vajalikke meetmeid, et konsulteerides sotsiaalpartneritega ja kooskõlas riigi tavadega ümber korraldada palgaläbirääkimiste süsteem ja palkade indekseerimise süsteem nii, et võetaks paremini arvesse tööviljakuse muutumist ning väheneks impordihindade mõju indekseerimisele.

5. Toetada jõupingutusi energiatõhususe edendamiseks ja suurendada taastuvatest allikatest toodetava energia osakaalu, et vähendada Malta sõltuvust importnaftast. Seejuures tuleks hoolikalt jälgida stimuleerivaid mehhanisme ja seada prioriteetsele kohale infrastruktuuri arendamine, sealhulgas Sitsiiliaga elektriühenduse loomise lõpuleviimine.

6. Tugevdada pangandussektorit, võttes meetmeid, mis aitavad leevendada riske, mida võib põhjustada kinnisvaraturg. Võtta meetmeid, et veelgi suurendada kapitalireserve laenukahju katmiseks.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja